

1994.V.2.Petőfi 13.25./LF.

Utikalauz üdülőknek

- Tata, ha nem is avizek, de mondhatjuk még, hogy a tavak városa. Bár az Öreg tóról az utóbbi időben egyre kedvezőtlenebb híreket kaptunk. D.Szatnári Saroltától, a Hegyei Múzeumnak megbízott igazgatójától szeretném tudni, hogy mióta is van meg ez az Öreg tó?

- Hát az Öreg tó a földtörténeti leírások, és a geológusok szerint egy rendkívül régen képződött tó, amelynek az alapját egy Bakonyból eredő kis forrás, az Által ér adja, ez keresztül folyik azon a medren, amelyben az Öreg tó helyezkedik el, és amely Tatának talán az egyik legnagyobb vonzerója. Ezek még kibővültek a melegvizű karszt forrásokkal, tehát tulajdonképpen ez adta eredetileg a tatai tó vizét, azt a vízrendszert, amely mindig meghatározója volt ennek a területnek. Egy természetes tóról kell beszélni, amelyet először Zsigmond király idején szabályoztak. A történeti források alapján először ő alakította halastóvá, de a XV.század második fele Tata igazi aranykora, Mátyás kora volt. Johannes Duvravius cseh humanista történétíró csodálatos dolgot írt le Zsigmond király, majd Mátyás király halastaváról, Mátyás különleges halakat is telepített ide, ezek a halak csak tóban különlegesen szívesen fogyasztottak. A vizák ezek, amelyet a középkor embere főleg a királyai nagyon szívesen fogyasztottak. A vizák ikrája az közülbelül olyan izű, mint a kaviár, és a husa rendkívül finom kékér, amit a középkori böjtölő asztalokon állandóan látni lehetett. A Dunában voltak a nagy középkori vizafogó cséhek, innen telepítette át Mátyás király ezeket az óriási méretű, szinte a bálnához hasonlítható halakat, és dícseregyre mutatta udvara külföldi követeinek aztán ezek a halak megtréfálták, mert ivni leusztak a Dunába. Ennek a tónak ugyanis mindig meg volt a közvetlen kapcsolata a Dunával. A csatorna rendszerén keresztül, magát a tavat aztán igazi modern sziliprendszerrel a XVIII.század egyik híres mérnöke, Mikovinyi Sámuel látta el, az ő márvánnyal keretezett szilipói hosszú évekig, szinte azt mondhatnánk, hogy az elmúlt 10 évig diszították is, és hát segítették ennek a tónak a vizét lefelé, a Duna felé. Most a legutóbbi időben cserélték ki őket. A másik tatai tó, a híres tatai Angolpark része, amely szintén egy kicsi patakából ered, és amit szintén karszt források tápláltak, ezek a források, amikor a bányászat miatt megszűntek most már a két tó összekapcsolását eredményezték a nagy tó vizével próbálják most ezt a Cseke tavat továbbra is fenntartani, amely a horgászoknak a kedvenc paradicsoma.

- A tavakkal együtt emlegetjük mindig a halászatot is, hiszen itt a halászlé mindig híres volt.

- Tudunk olyan történeti leírásokról, főleg a Mátyás koriakról, amikor felsorolják, hogy a Tatai várhoz mennyi halastó tartozott még a tatai nagytavon kívül, és hogy sok volt a csuka, és a ponty a tatai tóban, ezt írja le Antonio Daufini is, Mátyás történétírója. A királyok számára a halászat egy kedvelt szórakozás is volt. Ők maguk is halásztak. Egy

régi freskó alapján, amely Dél-Tirolban ma is gyönyörű szépségében látható, és körülbelül így kell elképzelni az itteni királyi halászatokat is, nyilván néha ők is résztvettek benne, de többnyire a halászmesterek foglalkoztak ezzel. Amikor a tatai királyi udvar már elköltözött Tatáról az 1510-es országgyűlés után, akkor csak azt írják le, hogy a tatai uradalomnak halat kell szállítani a budai királyi udvar, II. Lajos eléggé elszegényedett királyi udvara számára.

- Ma szintén szállítanak innen halat elég sokat, és talán éppen ez a veszteség annak a tónak, legalább is sokak szerint.

- Hát én régész vagyok, ehhez sokat nem értek, sok emberrel, sok tatai lakossal együtt aggódva nézzük a víz szennyeződését, ebben mindenféle összetevők vannak, tehát algásodás, egyéb szennyvizek beömlése esetleg, én úgy tudom, hogy a tatai városi tanács óriási erőfeszítéseket tett és tesz ezután is, hogy ez a víz továbbra is a város egyik büszkesége, és kedvelt fürdőhelye maradjon.

Holakovszky István riportját hallották.